
Изпитът за шофьор само пред камера

Интервю на министър Александър Цветков за в-к Стандарт, 23.02.2010 г., с министъра разговаря Таня Киркова

Кметът казва колко ще струва таксито

Техническият преглед също ще се заснема, казва Александър Цветков

- Г-н Цветков, в началото на мандата казахте, че ще ограничите сивия сектор и ще преустановите корупционните практики, които съществуват в автомобилния транспорт от години. Какво предприехте?

- В началото на мандата заварих изградени с годините корупционни практики - черния пазар на книжки, сивия сектор при автомобилните превози, фиктивните технически прегледи. Предприехме сериозни законодателни и нормативни промени, които вече са факт. Целта ни е автомобилният сектор да бъде стабилизирал и интересите на бизнеса и гражданите да бъдат максимално защитени. За никого не е било тайна, че е имало черен пазар за шофьорски книжки. Според неофициалната статистика годишно се купуват над 15 000 книжки. Един шофьор, който си е купил документа, на практика е потенциален убиец на пътя.

- Как ще премахнете черния пазар?

- Въвеждаме технически средства за контрол на практическите изпити на кандидат-водачите. Учебните автомобили ще се оборудват с видеокамери само за практическите изпити, които ще се записват изцяло. Камерите ще бъдат собственост на Автомобилната администрация. Те няма да натоварват финансово учебните центрове и няма да бъдат предпоставка за повишаване цената на курса. Ще се монтират само при провеждането на изпита. Записът ще бъде съхраняван една година.

Друга важна мярка е, че теоретичните изпити стават анонимни и в залите ще присъстват квестори. Самите преподаватели и изпитващите няма да присъстват по време на попълването на листовките от курсистите. Когато проверяват работите, няма да знаят на кого са. Чак накрая, когато поставят оценката си, ще се отваря пликът с името.

Подготвяме и постепенно преминаване към електронни листовки. Изпитът ще се провежда на компютър и ще бъде абсолютно невъзможно манипулирането на данните, попълнени от изпитвания. Паралелно с това учебните зали, където ще се провеждат изпитите, също ще бъдат оборудвани с камери и заснетото по време на изпитите ще бъде съхранявано.

Отпадат някои изисквания в сегашния закон, които също са предпоставка за корупционни практики. Например България е една от малкото страни, в които се изисква председателите на изпитните комисии да имат 5-годишен стаж като преподаватели. Сега ще се даде възможност много повече квалифицирани кадри чрез конкурс да заемат тази позиция.

- Кога ще заработят всички тези мерки?

- От тази седмица влизат в сила наредбите. Веднага след излизането им в Държавен вестник изпитите започват да се правят анонимно. Центровете, в които ще се провеждат теоретичните изпити, ще бъдат оборудвани с видеокамери до 6 месеца. В момента тече процедура по обществена поръчка за доставка на уредите. Още през тази година изпитите ще се заснемат със съответните технически средства.

- А кога ще влязат квесторите?

- От тази седмица. Имаше и отпор за промените. Но всички, които искат да работят чисто и почтено, ги приветстват. Внесохме и промени в Закона за движение по пътищата, с които ще прекратим широко разпространената практика на фиктивните прегледи на колите, без въобще автомобилът да е влизал в пункта за технически преглед. Ще ви кажа защо съм такъв оптимист. Първо - персонализира се отговорността за извършване на техническия преглед. Сега се извършва от комисия. Всички проверяват, но никой не носи персонална отговорност за това, какво е проверено. Персоналната отговорност е свързана с персонални санкции. Глобата за фиктивен преглед е 5000 лева. Освен нея се отнема и правото да изпълняваш тази дейност завинаги. Лицензът ти се отнема. Санкции ще търпи и собственикът на пункта за технически преглед. Въвеждаме записване с камера на целия технически преглед, който ще се съхранява една година. Оттук нататък разрешение за откриване на нов пункт ще бъде издавано само ако той е оборудван с камери. В един следващ етап ще осигурим и онлайн връзка между пунктовете за технически преглед и системата за контрол в Автомобилна администрация. Промените за техническите прегледи въвеждаме с промяна на Закона за движение по пътищата. Даваме 6 месеца гратисен период, в който пунктовете да бъдат оборудвани с камери. Не бих искал да се спекулира с повишаване на цени, защото една уебкамера струва от порядъка на 20 лева.

- Какво показаха проверките на автобусите, които направихте?

- Проверките, които организирахме извънредно, се правят в цялата страна, като екипите не са от района, за да няма познанства. Колите, които проверихме, бяха минали на технически преглед, но резултатите, които се получиха, са много тревожни. Проверени са над 4300 автобуса над 15 години и 1100 над 10 години. Бракувани са 107 автобуса. Което означава, че те изобщо няма да се движат повече и да превозват пътници. Но това означава, че се движат автобуси, които са опасни за хората. За голяма бройка от проверените коли освен че са санкционирани водачите, са спрени от движение, докато не бъдат приведени в съответната техническа изправност. След последните промени в законодателството такива превозни средства трудно ще могат да минат през пунктовете за технически преглед.

- А как ще се справите с такситата?

- Предстои въвеждане на пределни цени за таксиметровите услуги. Правото да определят тези цени даваме на общинските съвети. Регулираните цени на таксиметровите превози е много добре работеща практика в европейските държави. В Европа не можете да се качите на такси и да бъдете така жестоко изненадани, както може да останете в България. Цената на превоза трябва да бъде регламентирана. Сега тя може да бъде ненормално висока, но законна. Злоупотребите с нереално високите цени всъщност са едно много сериозно подвеждане на клиентите. Защото човек невинаги може да съобрази, може да не бъде в кондиция, за да се информира за цената. Виждате къде най-често стоят такситата с високите цени - пред болници, на жп гарата и т.н. Мярката е добра за целия таксиметров бизнес. Защото хората в много случаи се плашат да се качат на такси, за да не бъдат излъгани. Когато са спокойни, повече ще ползват таксиметрови услуги. ДАИ ще контролира да не се надвишават пределните цени. Но ще дадем право и на общините да контролират.

- Кога общините ще започнат да определят пределна цена на таксито?

- Новото правило за цените на таксиметровите услуги е включено в проекта за промени на Закона за автомобилните превози. Предстои до десетина дни да го внесе в Министерски съвет. Той ще влезе в сила, след като бъде одобрен и от Народното събрание.

- Какво друго ще се случва в областта на автомобилните превози?

- Извънредните проверки ще продължат. Те ще обхванат не само техническото състояние на автомобилите, но и т.нар. превози за собствена сметка, които в голямата си част са търговски превози. Те са на практика сивият сектор в автомобилния транспорт. Те подбиват цените на другите превозвачи. Много силен натиск ще усетят всички, които

извършват такива превози. До момента за 6-те месеца, през които текат такива проверки, са събрани на 1,5 млн. лева глоби от такива превозвачи.

Реформираме и автомобилната администрация. За първи път създаваме вътрешно контролно звено, което ще се занимава с контрол и противодействие на корупционните и други лоши практики в средите на администрацията. Всички мобилни групи, които проверяват превозвачите, също ще бъдат оборудвани с камери за контрол. Това са решителни крачки за противодействие на корупционните практики. Публична тайна е, че в органите на ДАИ през годините имаше много силна корупционна среда.